

MEHANIZAM ZA PREKOGRANIČNO PRILAGOĐAVANJE UGLJENIKA

INFORMACIJE ZA PROIZVOĐAČE ELEKTRIČNE ENERGIJE KOJA SE IZVOZI U EU

> Šta je CBAM EU?

CBAM EU je alatka Evropske Unije koja služi kao reper za postavljanje pravične cene za ugljenike koji se emituju tokom proizvodnje određenih proizvoda sa intenzivnim ispuštanjem ugljenika koji ulaze u EU, uključujući i **električnu energiju**. Mehanizam će obezbediti da klimatski ciljevi EU ne budu ugroženi, a podstaći će čistiju industrijsku proizvodnju u zemljama koje nisu članice EU. **Od 1. oktobra 2023.** godine, primenjuje se prelazna faza mehanizma za prekogranično prilagođavanje ugljenika EU (CBAM EU).

CBAM EU je relevantan za vas kao proizvođača električne energije koja se izvozi u EU.

> Šta to znači za mene?

Pošto je CBAM EU počeo da se primenjuje u svojoj prelaznoj fazi, uvoznici iz EU moraju da na tromesečnoj bazi izveštavaju o količinama električne energije koju uvoze u EU, emisijama gasova staklene bašte koje su oslobođene tokom njene proizvodnje (ugrađenim u tu električnu energiju) i ceni ugljenika koja je određena u zemlji porekla robe.

Određivanje emisija ugrađenih u električnu energiju je u velikoj meri zasnovano na činionicima emisije CO2 koji se određuju na nivou države. **Međutim, ako su ispunjeni određeni uslovi, uvoznik iz EU može da prijavi i stvarne emisije. Kao proizvođač, u tom slučaju ćete morati da uvozniku iz EU dostavite informacije o stvarnom faktoru emisije.**

> Kako pomaže Evropska komisija?

Da bi vam pomogla da se snađete u prelaznoj fazi ovog novog sistema, Evropska komisija je vama i vašim međunarodnim trgovinskim partnerima stavila na raspolaganje operativne smernice i paket materijala za e-učenje.

Da biste napravili prvi korak, posetite našu [namensku internet stranicu ovde](#).

KLJUČNE TAČKE NA KOJE TREBA DA OBRATE PAŽNJU PROIZVOĐAČI ELEKTRIČNE ENERGIJE U PRELAZNOJ FAZI CBAM EU, OD 1. OKTOBRA 2023. GOD.

Proizvođači električne energije treba da uvozniku iz EU dostave podatke o stvarnom faktoru emisije proizvedene električne energije ako on prijavljuje stvarne emisije. U suprotnom, proizvođač električne energije ne mora da dostavlja nikakve podatke.

> Kako da odredim ugrađene emisije ugljenika u robu koja podleže CBAM?

Metodologija za određivanje ugrađenih emisija ugljenika u robu koja podleže CBAM objašnjena je u Implementacionoj uredbi (EU) 2023/1773. Dodatne smernice dostupne su na internet stranici CBAM, posebno smernice za operatere u trećim zemljama i smernice specifične za industrijski sektor u obliku [snimljenog veb-seminara](#) i [modula za e-učenje](#).

> Mogu li izveštaj o svojim podacima da pošaljem direktno Evropskoj komisiji?

Počev od januara 2025. godine, operateri iz trećih zemalja moći će da daju informacije direktno Evropskoj komisiji preko portala za operatere Registra CBAM. Operateri će moći da pružaju informacije o svojim postrojenjima i ugrađenim emisijama ugljenika u proizvedenoj robi koja podleže CBAM. Operateri će moći da odluče da li žele da podele te informacije sa uvoznicima iz EU. Cilj takvog direktnog izveštavanja je smanjenje administrativnog opterećenja, pošto podaci mogu da se prijave samo jednom, da bi se uvoznici onda jednostavno pozivali na te podatke. Osim toga, direktno izveštavanje omogućava ograničavanje pristupa nekim osetljivim podacima, kojima će moći da pristupe samo nadležni organi.

Sve pojedinosti koje su potrebne za izračunavanje ugrađenih emisija ugljenika i izveštavanje o njima, možete pronaći u uputstvima i materijalima za e-učenje koji su dostupni na namenskoj internet stranici:
Posetite: <https://shorturl.at/slwEp>

Često postavljana pitanja

Dokumentacija sa uputstvima za operatere iz trećih zemalja

Dostupno i na [španskom](#), [nemačkom](#), [francuskom](#), [italijanskom](#), [poljskom](#), [arapskom](#), [kineskom](#), [hindiju](#), [korejskom](#), [ukrajinskom](#) i [turskom](#).

[CBAM EU i zemlje u razvoju](#)

[Obrazac za komunikaciju](#)

[Primer popunjenih obrazaca](#)

[Snimak sa kursom obuke za korišćenje obrasca](#)

[Orientations sectorielles: webinaire et apprentissage en ligne](#)

Takođe vam savetujemo da redovno konsultujete [našu internet stranicu](#) na koju se redovno postavljaju novi materijali i alati.